

LUC SELS

PETER DE KEYSER

JEF VUCHELEN

LUC SOETE

DE DEATH AGONY VAN DE EURO OF VAN DE NATIONALE POLITIEK?

Hoogleraren economie nemen de macht over

De ontwikkelingen in euroland waarbij technocraten, zeg maar hoogleraren economie, in Griekenland en Italië aan de macht komen, luidt een nieuwe fase in in de beteugeling van de eurocrisis. Voor sommigen, zoals John Laughland van het Institute for Democracy and Cooperation in Parijs, luidt dit de finale *death agony* in van de euro en zelfs van de Europese Unie.

De EU toont nu haar ware, dictatoriale gedaante. Politici die het aandurfdn toch nog even een referendum te organiseren om publieke steun te verwerven voor de door Brussel opgelegde bezuinigingsplannen, zoals de Griekse ex-premier George Papandreou, of die openlijk de bijdrage van de euro aan de welvaart in hun land in vraag durfdn te stellen, zoals de Italiaanse ex-premier Silvio Berlusconi, worden in een mum van tijd aan de kant gezet.

De technocraten die aan de macht komen, zoals Lukas Papademos, de ex-vicevoorzitter van de Europese Centrale Bank, of Mario Monti, een ex-commissaris van de Europese Commissie, zijn niet-verkozen handlangers van de financiële en Europese instellingen. Laughland kon er nog een citaat van Thomas Jefferson aan toevoegen. *“The end of democracy and the defeat of the American Revolution will occur when government falls into the hands of lending institutions and moneyed incorporations. I sincerely believe that banking establishments are more dangerous than standing armies.”* (brief van Thomas Jefferson aan John Taylor, 28 mei 1816).

Voor anderen, ondergetekende inluis, is nu eerder de *death agony* aangebroken van de nationale politiek. Het probleem is te complex om uit te leggen aan kiezers en er vallen geen stemmen mee te winnen.

Dat geldt in de eerste plaats voor de traditioneel linkse par-

tijen die hun kiezers een verhaal moeten vertellen van jarenlange overheidsbezuinigingen die hun opgelegd worden door internationale financiële instellingen zoals het IMF en de ECB, om – zo lijkt het toch – ten overstaan van hun kiezers vooral Europese banken te redden. Zo gooien ze nog liever de handdoek in de ring. Laat de rechtse oppositie de klus maar klaren. Portugal vorig jaar als eerste, Griekenland afgelopen maand met Papandreou’s verrassende move om alsnog een referendum te organiseren en ten slotte Spanje met de verkiezingen van afgelopen zondag.

In het Griekse geval was het natuurlijk onmogelijk dat de macht overgedragen zou worden aan de rechtse oppositie. Het was die rechtse oppositie die zelf rechtstreeks verantwoordelijk was voor het gesjoemel met begrotingscijfers en het achterhouden van informatie aan zowel ECB als Europese Commissie. Toen George Papandreou van de socialistische PASOK-partij het heft overnam in november 2009, bleek het begrotingstekort niet af te stevenen op een tekort van 3,7 procent van het bbp, maar op een tekort van 12,7 procent. De druiven waren niet alleen zuur voor PASOK, maar ook voor de internationale financiële beleggingswereld die zich juist na de financiële bankencrisis van 2008 toegelegd had op beleggen in het ‘veilige’ overheidspapier van eurolanden, allemaal met een triple A gewaardeerd.

Ter rechterzijde lijkt het er steeds meer op dat de ECB, en haar nieuwe Italiaanse voorzitter, Mario Draghi, de vroegere gouverneur van de Italiaanse centrale bank, korte metten gemaakt heeft met het Berlusconi-regime. Onmiddellijk na zijn aantreden stopte de ECB met het aankopen van Italiaans overheidspapier, de rente overschreed al snel de 7 procent en out was Berlusconi. Zo komt nu het primaat in de oplossing van de eurocrisis te liggen bij economen in plaats van bij politici. Daar zijn goede redenen voor. De eurocrisis is in haar langetermijnsysteemeffecten *too big to fail*. De implicaties overschrijden de politieke democratie van nationale parlementen. Aan economische technici om het kader te schetsen hoe we er op termijn uit komen. ©

De auteur is professor economie aan de Universiteit Maastricht.

* Het probleem is te complex om uit te leggen aan kiezers en er vallen geen stemmen mee te winnen.